

Ja, tal nu sandt om småt og stort, og jævnt om alt det høje!
N.F.S. Grundtvig

KLIM- HANNÆS VALGMENIGHED

36. årg. Nr. 3 - september–december 2023

Sommermøde i præstegårdshaven

Og Jesus han græd...

Det er Trinitistid, og den 10. søndag efter Trinitatis læses evangeliet om Jesus, der græder over Jerusalem. Han går ind i byen, og i templet udrenser han ufreden, støjen og mørket. Derefter giver han de folk, der vil høre ordet, fred.

Til tider græder han ganske givet også over det, han ser, når han ser os, men til alt held gør han så på samme vis sit indtog i os. Og når han finder støj, ufred og mørke der i vores tempel, da renses det af hver en tåre, som han fælder. I sit lys gør han plads til selve gudsriget i vores hjerter og giver os evig fred. Og derfor er det også, at vi synger:

»Jeg hjertets dør vil åbne dig,
o Jesus, drag dog ind til mig!
Ja, ved din nåde lad det ske,
at jeg din kærlighed må se!«

Thomas Krautwald Erbs

Sommermødet

Søndag den 11. juni havde vi et dejligt sommermøde. Mødet indledtes med en fantastisk koncert med Lindholms Sognekor under ledelse af Jens Mathiasen. Det var ganske bevægende at lytte til korets helt egale klang. Det vil sige, at koret formåede at synge som ét instrument, hvilket langt fra altid er en selvfølge.

Efterfølgende var der sommerhygge i præstegårdshaven med samtale, kaffe og kage, og så fortsatte vi vores egen koncert med ønskede numre fra Højskolesangbogen. Som man kan aflæse af havebilledet fra forsiden var vejret i den grad med os.

Lindholms Sognekor

Årets præstebørn til afslutningen 23. april

Solnedgangsgudstjeneste

Traditionen tro – det kan vi vist godt tillade os at kalde det nu – var der midt i julimåned aftengudstjeneste i madpakkehuset ved Lild Strand. Og det, at man i taknemmelighed, ro og mag kan slutte kreds om solnedgangen og dens mageløse farvesætninger, viste sig atter at være en ganske særlig måde for menigheden at være samlet på. Annelise Søndengaard styrede sammen med organist Anders Moltsen og kirkesanger Betina Kristensen slagets gang, der også gav plads til at nyde den medbragte kaffe og kage samt ønske og synge sommerens dejlige sange med hinanden.

Den maleriske udsigt

Det med de kvindelige præster

I august måned havde jeg et noget upåagtet jubilæum. Det var 50 år siden, at jeg blev ordineret i Budolfi kirke af biskop Erik Jensen. Og i år den 28. april var det 75-året for de første kvindelige præsters ordination i Odense. Det har afstedkommet en bog, hvor forskellige forskere lufter deres fordomme. Pudsigt nok er der ingen kvindelige præster, der får ordet, skønt udgydelsen hedder "Guds ord i kvindemund." Det er ærgerligt, for vi kvinder har faktisk meget at fortælle om, hvordan det så var tidligere, og når 100-året kommer, er vi længst døde og kan ikke svare for os. Derfor arkiveres i stor stil vores oplevelser i kvindfo, så vores fortællinger ikke går tabt. Det er fortællinger, der handler om nederlag, sejre, forfølgelser og mange andre sjove ting.

De første kvinder ordineres i 1948

For 50 år siden

Jeg selv var helt ung, naiv og moderne og anede i grunden ikke, hvad det var for et middelalderligt sted, jeg havde rodet mig ind i, da jeg blev præst for 50 år siden. Og hvor skulle jeg også vide det fra, for i Varde havde vi en god tidehvervsgrundtvigian-

ner, og i gymnasiet blev vi konfronteret med Kierkegaard, Sløk og Lindhardt. Og dertil kom: hvem skulle vel have noget mod mig? Ung og smart med søde små børn og et umiskendeligt tag på konfirmander og gamle mennesker.

Jeg vidste ingenting!

Det ved jeg så nu og forstår også, hvad det var, der skete omkring mig.

I Aalborg i øst-byen var der ni socialdemokrater i menighedsrådet, og de havde et gammelt ønske at få kvindelige præster. Karen Horsens, der selv var af god socialdemokratisk familie var iblandt, og da jeg så søgte, ønskede socialdemokraterne mig.

Jeg blev fulgt tæt af Erik Jensen og domprovst Roesen. Jeg troede, det var, fordi jeg var så vaks, men sagen var, at de passede på mig. De gav mig små nice opgaver, så alle kunne se, at kvinder kunne være gode præster. De var ganske bevidste om, at der var mineret hele vejen rundt om mig. Derfor gik det også godt, men så døde Erik Jensen og sognepræsten i mit sogn, og Roesen gik af, og inden længe havde den kirkelige del af menighedsrådet ansat en karismatisk præst, der ikke kunne tåle andre i sin nærhed og da slet ikke kvinder. Den nye domprovst Geil prøvede at få det til at gå, menighedsrådsformanden forsøgte på bedste vis at beskytte mig, men det gjorde det kun værre, og manden råbte efter mig: "Bare du vil flytte", og det gjorde jeg så og havnede i det særdeles sekulariserede Århus stift.

Her var der ikke de samme problemer bortset fra den despekt, der stod om

kvindelige præster i almindelighed fra tidehvervsgrundtvigiansk hold. De brød sig nemlig ikke om, at vi lavede børnegudstjenester, for det var jo kun noget, missionen gjorde. Der var også andre gnavne grundtvigianere, der mente, at jeg prædikede økologi og økumenik i stedet for evangelium, fordi de troede, at alle kvinder da måtte være elever af Anne Marie Ågård. Det var selvfølgelig folk, der aldrig formørkede min kirkedør med deres skygge.

70-årsfødselsdag og afsked fra Elsted Sogn

Fordommenene var massive, men det skal siges, at modstanden mod at lave børnegudstjenester også ramte mænd, blandt andet min gamle ven H. C. Lorentzen i Rønne, som var en af de første til at lave muntre og flotte gudstjenester for børn og unge.

I de første år i Elsted havde jeg den

store glæde at have to grundtvigske emeritusser i min kirke: Otto Paludan og Kjeld Lawaetz. De gik knurrende bort, hvis jeg formastede mig til at sætte Ingemann på nummertavlen. Da Otto Paludan døde, løste hans kone straks sognebånd til Nørager Pedersen i domkirken i Århus, hvilket blot beviste, at modstanden mod kvindelige præster var meget udbredt blandt grundtvigske præstekoner. De hylde de gamle familiemønstre som man kendte det fra højskolerne – en holdning, de holdt fast i langt op i tiden.

Og med jævne mellemrum sad også P. G Lindhardt på kirkebænken, og han var altid positiv og opmuntrede mig. Jeg havde jo også gået i kirke hos ham i mange år. Det kunne der fortælles mange muntre og sære historier om, som man kunne blive klogere af, men det må I have til gode.

Annelise Søndengaard

Præsten skal på efteruddannelse og specialuddannelse

I efteråret skal valgmenighedspræst, Thomas Krautwald Erbs på efteruddannelse i forbindelse med ordningen, *Ny Præst* og ligeledes på en specialuddannelse i Homiletik. Homiletik dækker over den kunstart, det er at forkynde, det vil sige kunsten at lave en prædiken. Det drejer sig om perioderne 18.-22. september samt 30. oktober-3. november.

Kommende arrangementer

I et samarbejde mellem KINO i Fjerritslev, Klim-Hannæs Valgmenighed, og sognekirkerne på Hannæs, bliver der **søndag den 17. september kl. 14-17** en særlig fremvisning i KINO af Kasper Rune Larsens socialrealistiske film, "Idioten". Filmen handler om de vordende forældre, Cille og Tobias, der som arbejdsløse har deres portion af social arv at kæmpe med. Det handler om deres spinkle håb og drømme for fremtiden og den kløft, som er mellem disse og de sociale myndigheders skrappe krav og forventninger og vaklende tiltro til parrets forældreevner.

Arrangementet indledes med en kop kaffe samt et kort tematisk oplæg til filmen ved valgmenighedspræst, Thomas Krautwald Erbs. Så er der selve fremvisningen, hvorefter der bliver rig lejlighed til at få vendt de forskellige indtryk og tanker, som filmen har afstedkommet. Undervejs vil der ligeledes serveres kage.

Prisen er 100 kr., og billetterne kan bestilles gennem KINO

Arbejdsdag

Fredag den 29. september kl. 13.00 inviteres der til arbejdsdag i præstegården. Der er masser ting, der skal gøres: Der skal klippes hæk ved vejen og i gårdspladsen (husk hækklippere og trailere). 'Hønseskuret' skal nedrives (husk mukkerter og koben). Soklen skal have tjære sine steder. Udover almindelig rengøring i konfirmandstuen, køkken, toilet og entré (husk rengøringsartikler), skal der i entréen sættes et træpanel op.

Præsten vil forkæle de fremmødte ved at lave og servere hjemmelavede pizzaer, og derfor må man gerne melde sig til.

Efterårsmøde

Der er efterårsmøde i Klim-Hannæs valgmenighed søndag den 5. november kl. 14.00. Vi indleder med allehelgensgudstjeneste i Klim Valgmenighedskirke, hvorefter vi fortsætter i konfirmandstuen, hvor Grit Niklasson vil holde et foredrag med udgangspunkt i hendes roman, *Sjælenat*. Grit vil læse centrale passager op fra romanen, som sætter spørgsmålstejn ved de konventionelle antagelser om 'det gode liv'. Der lægges op til en drøftelse af netop disse antagelser.

Adventsmøde og De 9 Læsninger

Søndag den 3. december kl. 18.30 har vi vores adventsmøde, der indledes med De ni Læsninger i Klim Valgmenighedskirke. Imellem læsningerne synger vi en række af julens mange fine salmer. Efterfølgende er der adventshygge i konfirmandstuen med gløgg, saft, æbleskiver sang og fortælling. Fordi det er skole- og arbejdsdag dagen efter, slutter vi senest kl. 21.00.

Gudstjenester og møder

	Klim	Vesløs
2. september: Løvfaldstur		
6. september: Morgengudstjeneste	Kl. 08.15 TKE	
6. september: Hverdagsgudstjeneste		Kl. 19.00 TKE
10. september: Høstgudstjeneste	Kl. 10.30 TKE	
17. september: Filmfremvisning i KINO i Fjerritslev kl. 14.00-17.00		
24. september: Høstgudstjeneste		Kl. 10.30 AS
29. september: Arbejdsdag i præstegården	Kl. 13.00	
1. oktober: 17. søndag efter Trinitatis	Kl. 10.30 TKE	
4. oktober: Morgengudstjeneste	Kl. 08.15 TKE	
8. oktober: 18. søndag efter Trinitatis	Kl. 19.00 TKE	Kl. 10.30 TKE
5. november: Allehelgen og Efterårsmøde	Kl. 14.00 TKE	
8. november: Morgengudstjeneste	Kl. 08.15 TKE	
19. november: 24. søndag efter Trinitatis	Kl. 10.30 TKE	
26. november: Sidste søndag i kirkeåret		Kl. 10.30 TKE
29. november: Gudstjeneste på Solgården kl. 10.30		
3. december: 1. søndag i advent: De 9 læsninger og adventsmøde	Kl. 19.00 TKE	
19. december: Juleafslutning med Friskolen	Kl. 17.00 TKE	
24. december: Juleaften	Kl. 14.00 TKE	Kl. 15.30 TKE
25. december: Juledag	Kl. 10.30 TKE	
1. januar: Nytårsdag		Kl. 16.00 TKE

AS: Annelise Søndengaard, TKE: Thomas Krautwald Erbs

Kirkelige handlinger

Begravelser:

Lone Grå Andersen bisat fra Vesløs Valgmenighedskirke den 6. juli 2023

Adresser og telefonnumre:

Hjemmeside: klimhannaesvalgmenighed.dk

Email: klimhannaesvalgmenighed@gmail.dk

Tlf. 2323 2035

Formand for Hannæs og fælleskreds:

Lotte Lolk, Arupvej 38, 7742 Vesløs. Tlf.: 9799 3376/3062 4556,

Email: lottelolk@outlook.dk

Formand for Klim:

Eva Holmstrand, Gøttrupvej 224, 9690 Fjerritslev. Tlf. 2467 3081/9822 5638,

Email: holmstrand@c.dk

Kikrværger i Klim:

Karen Jørgensen, Tlf.: 2392 0515, Email: hkj99@hotmail.dk

Henning Jørgensen, Tlf.: 2392 4127, Email: hkj99@hotmail.dk

Graver i Klim:

Anni Breum, Tlf.: 2262 1886

Kikrværge i Vesløs:

Mette Berntsen, Tlf.: 3013 0025, Email: mette.berntsen@hotmail.com

Graver i Vesløs:

Arne Hegelund, Tlf.: 2136 9705

Præst:

Thomas Krautwald Erbs, webmaster, bladansvarlig, Oddevej 65, Klim, 9690 Fjerritslev. Tlf. 2383 7591 mail: krautwalderbs@gmail.com

Hjælpepræst:

Annelise Søndengaard, Strandvejen 95, Lild Strand, 7741 Frøstrup
Tlf. 2160 5642 mail: annsild@gmail.com